

Adviesrapport

Coffeeshopbeleid gemeente Venlo

Organisatie	Nationale Politie, Eenheid Limburg
Afdeling	Basisteam Venlo-Beesel
Versienummer	1
Datum	16 januari 2024
Status	Definitief
Rubricering	Politie CONFIDENTIEEL - Bedrijfsvoering

1 Inhoud

2	Inleiding.....	3
3	Historie.....	4
4	Politicijfers	5
4.1	Aantal incidenten.....	5
4.2	Top X	5
4.3	Drugsoverlast.....	6
4.4	Verkeersoverlast	7
5	Bevindingen van de wijkagenten	8
5.1	Overlast	8
5.2	Deurbeleid coffeeshop	8
5.3	Meldingsbereidheid	8
6	Ontwikkelingen	9
6.1	Reguleren cannabis productie	9
6.2	Wetgeving Duitsland	9
7	Conclusie en aanbevelingen.....	10

2 Inleiding

Sinds 2012 zijn er in de gemeente drie coffeeshops fysiek aanwezig. In de Beleidsregels 13b Opiumwet Coffeeshops, geldig vanaf d.d. 28 juni 2012, is opgenomen dat de gemeente heeft gekozen voor een maximumstelsel van vijf gedoogde coffeeshops, met de restrictie dat andere locaties dan de dan geldende niet worden toegestaan, ook niet als een of meerdere van de voornoemde vijf is of zijn komen te vervallen. De gemeente wil de mogelijkheid tot uitbreiding naar vijf fysieke coffeeshops in de toekomst beperken. Om deze reden heeft de politie, basisteam Venlo-Beesel, het verzoek gekregen tot het verstrekken van een politieadvies met betrekking tot de wens van de gemeente om het maximale aantal coffeeshops binnen de gemeente, beleidsmatig, terug te brengen van vijf naar drie coffeeshops. Om te komen tot een gedegen advies is dit rapport onderbouwd aan de hand van verschillende beschikbare politiebronnen. Er is onderzoek gedaan naar de politiecijfers met betrekking tot meldingen, zoals bijvoorbeeld verkeersoverlast, drugsoverlast, en overlast van zwervers in de omgeving van coffeeshops. Ook is er onderzoek gedaan naar het algehele beeld van drugsoverlast binnen de gemeente Venlo en zijn er interviews gehouden met de wijkagenten die een coffeeshop in hun bewakingsgebied hebben. De cijfers in dit rapport zijn opgevraagd op 30 november 2023. Dit is mogelijk een van de oorzaken van het feit dat cijfers in 2023 lager uitvallen dan voorgaande jaren.

3 Historie

Van oudsher kampt de gemeente Venlo met overlast van drugs en drugscriminaliteit. De politie heeft door middel van meerdere projecten en projectteams door de jaren heen een bijdrage geleverd aan het verminderen van deze drugsoverlast in de gemeente. Rond de jaren 1990-2000 heeft Venlo te maken met een enorme (soft)drugsoverlast. Een van de belangrijkste oorzaken hiervan is dat er veel Duitse drugstoeristen de stad bezoeken om softdrugs te kopen. De overlast bestond uit parkeerproblemen, overlast van en (te) grote verkeersstroom en samenscholing van bezoekers van coffeeshops, en drugsdealers en kopers in de nabije omgeving van de coffeeshops. Hierdoor hadden veel bewoners van Venlo een onveilig gevoel. Om de overlast aan te pakken is in 2001 het project Hektor gestart. Door het invoeren van een coffeeshopbeleid in 1995 werden er nog vijf coffeeshops in Venlo gedoogd. Veel voormalige coffeeshops werden omgezet naar cafetaria of een café. De verkoop van cannabis ging echter onverstoord verder. Voor de Duitse drugstoeristen was het lang niet altijd duidelijk of zij in een gedoogde of niet gedoogde coffeeshop hun cannabis kochten. In 2001 werden er in totaal 50 panden waar cannabis werd verkocht tijdelijk gesloten. Om de overlast van deze illegale verkoop van cannabis tegen te gaan, is project Hector ontstaan. Project Hector had als ambitie een aantal actiepunten, namelijk:

- Het bestrijden van de overlast op straat;
- De bestrijding van (zware) criminaliteit;
- (Inter)nationale samenwerking;
- Het sluiten van niet gedoogde verkooppunten;
- Het verminderen van onveiligheidsgevoelens;
- Het voorkomen van uitwaai-effect naar de woonwijken;
- Het heroveren van de openbare ruimte.

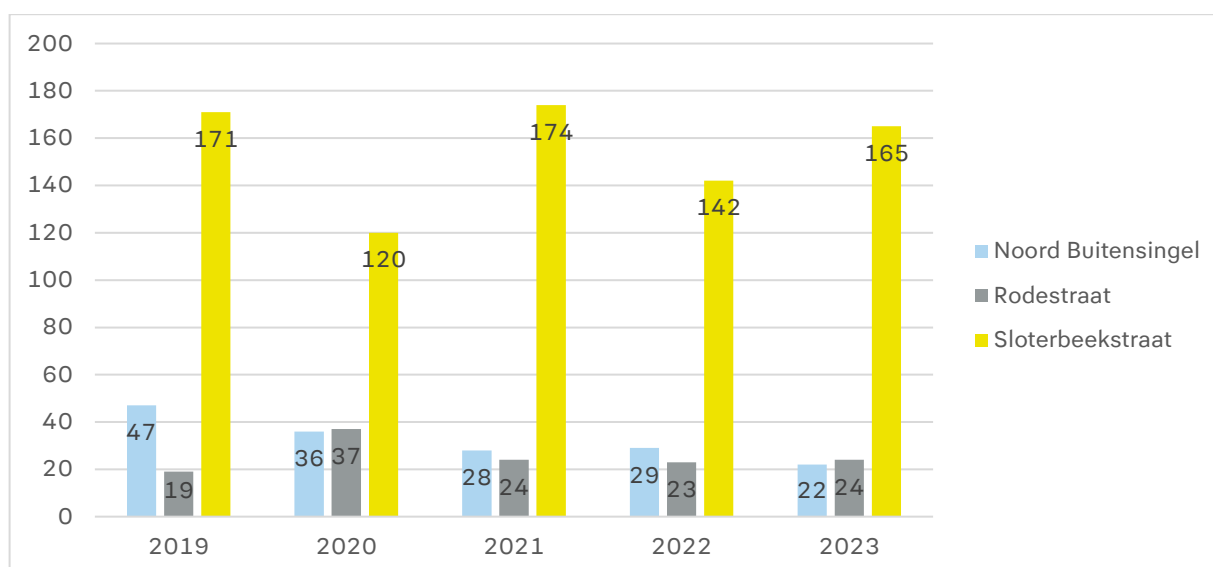
Om te komen tot een reductie van de (soft)drugscriminaliteit en drugsgerelateerde overlast, is er destijds een drie-sporen beleid ontwikkeld. Hierin werd een multidisciplinair samenwerkingsverband tussen de gemeente, OM, justitie, en belastingdienst, met een integrale aanpak van drugsoverlast en drugscriminaliteit met het beoogde effect om Venlo weer veilig en toegankelijk te maken. Er werd door de politie een speciaal straatteam opgericht die alle vormen van drugsoverlast en criminaliteit aanpakte. Daarnaast werd er door de politie ook een rechteercheteam opgericht, met als doel om de minder zichtbare, vaak zwaardere vormen van criminaliteit, zoals drugshandel, te bestrijden. Met de komst van de Nationale Politie per 1 januari 2013 kwam het project Hector tot een einde. Uit evaluatie blijkt dat door de integrale aanpak van het project Hector minder drugsoverlast en criminaliteit op straat waarneembaar was, het aantal drugspanden was afgenomen en er minder drugstoeristen in de binnenstad aanwezig waren. Dit bracht ook minder verkeers- en parkeeroverlast met zich mee.

Vanaf 2013 tot 2016 is project Hover uitgevoerd in de binnenstad van Venlo. Dit projectteam hield zich bezig met de aanpak van straathandel. Het projectteam was met name opvallend aanwezig in Venlo en had focus op het terugdringen van de illegale verkoop van hard- en softdrugs. Vele aanhoudingen volgden. Vanaf 2016 kampt de politie met een capaciteitstekort. Dit is uiteindelijk de reden dat het projectteam in overleg met de driehoek destijds werd opgeheven.

4 Politiecijfers

4.1 Aantal incidenten

Er is onderzoek gedaan naar het aantal incidenten van de afgelopen vijf jaar op locaties/omgevingen waar coffeeshops gelegen zijn. Dit betreffen in de gemeente Venlo de volgende locaties: “Huzur” aan de Sloterbeekstraat, “Nobody’s Place” aan de Rodestraat en “Klein Maar Fijn” aan de Noord Buitensingel. Opvallend is dat de Sloterbeekstraat meer incidenten kent dan de andere locaties. De Sloterbeekstraat en Rodestraat liggen geografisch gezien op steenworp afstand van elkaar. Daarnaast is er aan de Sloterbeekstraat naast de coffeeshop ook het Leger des Heils gevestigd. Het Leger des Heils is een maatschappelijke opvang voor dak- en thuislozen. Daarnaast verblijven bij het Leger des Heils personen met een alcohol- of drugsverslaving. Vaak hebben deze mensen naast een verslaving ook lichamelijke of psychische problemen, een verstandelijke beperking, schulden of een strafblad. Dit kan mogelijk een oorzaak zijn voor de piek in de meldingen op de Sloterbeekstraat. In totaal zijn er jaarlijks ongeveer 200 incidenten in de omgeving van de coffeeshops.

4.2 Top X

Over bovengenoemde cijfers is er een top X gemaakt van de meest voorkomende incidenten op de locaties van de coffeeshops. Uit deze top X kan men concluderen dat er het vaakst (97 keer) melding wordt gedaan van een ruzie of overlast die veroorzaakt wordt door het gebruik van alcohol en/of drugs. Het is lastig om te concluderen of de hoge frequentie meldingen van ruzie/twist te relateren is aan de aanwezigheid van de coffeeshop in de straat. Dit komt omdat er veel verschillende registraties zijn met betrekking tot ruzie/ twist. Er zijn registraties die gaan over ruzies tussen mogelijke straatdealers/ verkopers, maar ook huiselijke ofwel relationele ruzies. Ook ruzies bij het Leger des Heils op de Sloterbeekstraat worden vaak geregistreerd onder deze noemer. Opvallend is wel dat er weinig meldingen zijn van ruzies in een coffeeshop. De ruzies vinden vaker plaats op straat/ buien de coffeeshop.

De afgelopen vijf jaar kwamen er 94 meldingen binnen van overlast met betrekking tot alcohol of drugs. Uit de meldingen blijkt dat er drugs in de coffeeshop gekocht wordt en vervolgens op straat wordt genuttigd. Ook verblijven in de omgeving van een coffeeshop vaak personen die verslaafd zijn aan alcohol of drugs of verwarde personen. Zij proberen (vaak door middel van bedelen) aan geld te komen om naar de coffeeshop te gaan of spreken klanten van de coffeeshop aan om drugs voor hen mee te nemen. Zie de volgende pagina voor het volledige overzicht van de TOP X.

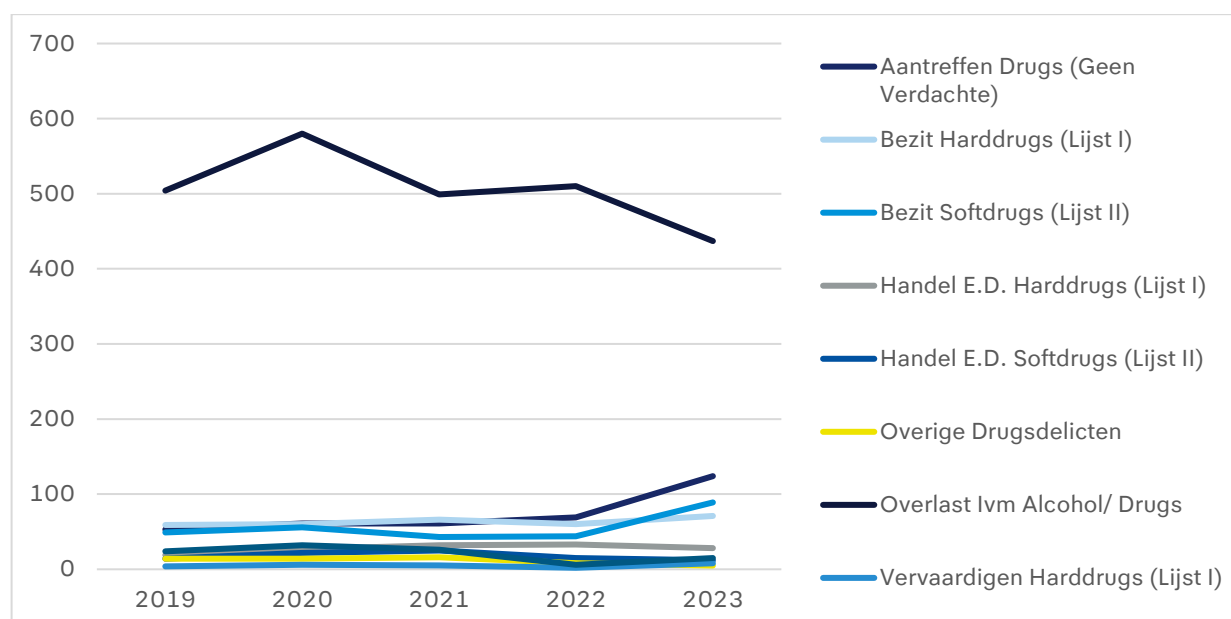
Incident	Aantal afgelopen 5 jaar
Ruzie/Twist (Zonder Vervolg)	97
Overlast Ivm Alcohol/ Drugs	94
Verdachte Situatie	91
Overlast Door Verward/Overspannen Persoon	79
Verkeersongeval Met Uitsluitend Materiele Schade	53
Overlast Zwervers	51
Afhandeling Overige Meldingen	48
Overige Verkeerszaken	31
Vernieling Overige Objecten	31
Overtreding APV	30

4.3 Drugsoverlast

Binnen de gehele gemeente krijgt de politie meldingen van drugsoverlast. Gemiddeld genomen zijn dit ongeveer 500 meldingen op jaarbasis. Ten opzichte van 2020 is er een lichte daling zichtbaar met betrekking tot de drugsoverlast meldingen. Het is echter te vroeg om een definitieve conclusie te trekken of er een daadwerkelijke daling plaatsvindt, omdat de cijfers van 2023 nog incompleet zijn. Echter kan men reeds concluderen dat er in toenemende mate drugs wordt aangetroffen door de politie, zonder dat daarbij een verdachte wordt aangehouden. Ook is er een stijging te zien in de aanhoudingen van verdachten met betrekking tot het bezitten van softdrugs. Een aantal concrete voorbeelden van het aantreffen van drugs zonder verdachte zijn bijvoorbeeld:

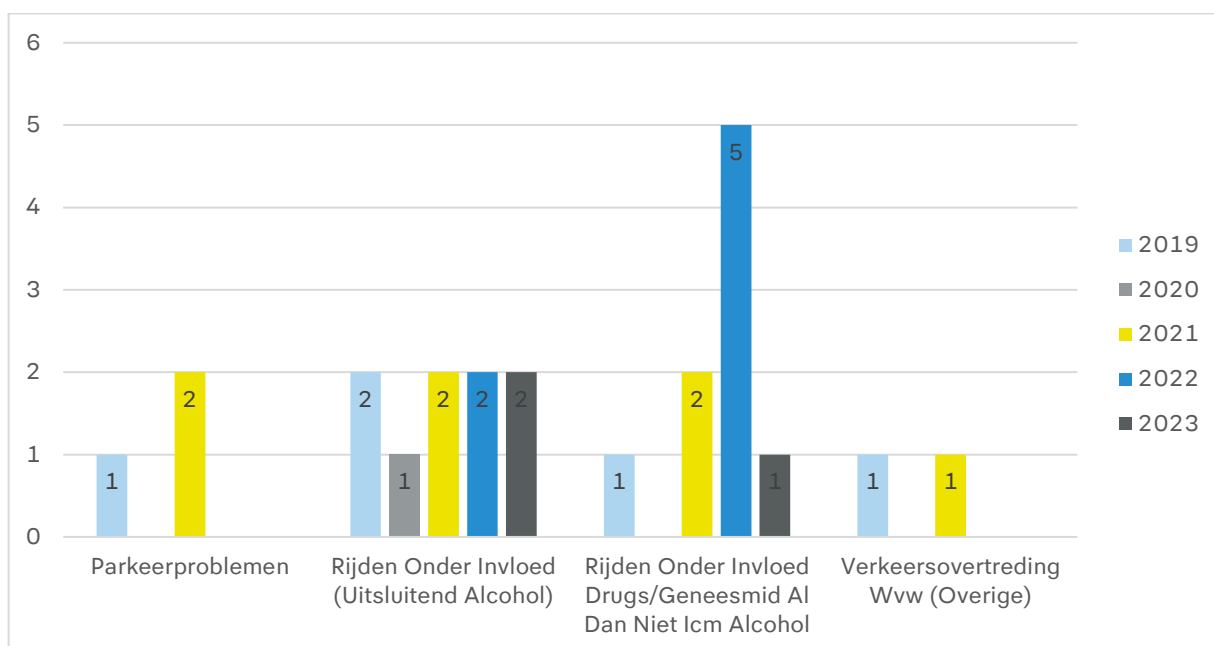
- Een melder meldt dat hij verdovende middelen vindt op straat (hieronder valt bijvoorbeeld ook een lachgasfles)
- Drugs wordt aangetroffen in het cellencomplex bij een verdachte die reeds eerder is aangehouden voor een ander feit.
- Een verbalisant treft een gebruikershoeveelheid verdovende middelen bij iemand aan.

Bij alle zaken neemt de politie de verdovende middelen in beslag en uiteindelijk worden de drugs vernietigd. De verdachte krijgt hiervoor echter geen proces-verbaal of vervolging.

4.4 Verkeersoverlast

Bij een coffeeshop is veel aanloop van klanten, waardoor mogelijk verkeersoverlast ontstaat. In onderstaande tabel zijn de cijfers die bij de politie zijn binnengekomen met betrekking tot parkeerproblemen inzichtelijk gemaakt. Parkeerproblemen worden veelal gemeld bij de gemeente, specifiek bij afdeling Handhaving van de gemeente, waardoor de meldingen bij de politie laag uitvallen. Uit de cijfers blijkt dat in de omgeving van de coffeeshops bestuurders van motorvoertuigen rijden onder invloed van verdovende middelen. Het is onbekend of het rijden onder invloed gerelateerd is aan de gelegen coffeeshops aldaar.

5 Bevindingen van de wijkagenten

De wijkagent is een ervaren politieagent. Samen met zijn collega's van het basisteam werkt hij aan een veilige wijk door onder andere handhaving en opsporing. Vaak is de wijkagent een eerste aanspreekpunt in de wijk en een bekend gezicht. Hij kent veel inwoners en ondernemers en spreekt regelmatig met hen. Door al die contacten weet hij wat er speelt in de wijk en kan hij in een vroeg stadium problemen signaleren en oplossen en liever nog, voorkomen. De wijkagent is dus: de ogen en de oren van de wijk. De wijkagenten, met een coffeeshop in hun bewakingsgebied, zijn om deze reden bevraagd over de ervaringen met de coffeeshops.

5.1 Overlast

De wijkagenten geven aan dat het waarneembaar is dat er in bepaalde mate overlast is in de omgeving van de coffeeshops. Zij geven aan dat dit met name komt door het publiek dat de coffeeshop aantrekt. Er zijn volgens de wijkagenten namelijk verschillende gradaties in klandizie bij een coffeeshop. Je kunt onderscheid maken in de 'reguliere' klant. Deze komt eens in de zoveel tijd voor recreatief gebruik naar de coffeeshop. Daarnaast trekt de coffeeshop ook minderjarigen, daklozen, verslaafden en straatdealers aan. Bij alle drie de coffeeshops is sprake van zogenaamd "deurbeleid". Dit betekent onder andere dat je alleen toegang tot de shop krijgt als je 18 jaar of ouder bent en geen alcohol of wapens op zak hebt. Dit deurbeleid zorgt er enerzijds voor dat de coffeeshop voor minder overlast zorgt, maar zorgt er anderzijds ook voor dat de overlast zich verplaatst naar de straat. De wijkagenten geven namelijk aan dat de overlast duidelijk waarneembaar is in de straten waar de coffeeshops zich bevinden. Zo is de omgeving rondom de coffeeshop een goede uitvalsbasis voor de straatdealer. De straatdealer voorziet namelijk op een makkelijke manier de personen die worden geweigerd aan de deur van de coffeeshop alsnog van hun drugs. Daarnaast verkoopt de straatdealer vaak (hard)drugs die in de coffeeshop niet worden verkocht. Doordat het aantal drugsgelateerde meldingen en incidenten de afgelopen jaren tot 2023 redelijk stabiel is gebleven is er geen grootschalige politie-inzet op deze problematiek geweest. Controle en handhaving op excessen en incidenten maakten deel uit van het reguliere politieproces.

5.2 Deurbeleid coffeeshop

Elke coffeeshop binnen de gemeente Venlo heeft een of meerdere beveiligers in dienst. Deze beveiligers zijn aanwezig om te controleren op de naleving van het deurbeleid van de coffeeshop. Volgens de wijkagenten verloopt het contact tussen de coffeeshops, specifiek met de beveiligers en de politie goed. Het deurbeleid wordt eveneens goed nageleefd en de coffeeshops houden zich, voor zover kan worden geconstateerd, aan de regels gesteld door de overheid. Beveiligers geven bij de wijkagenten aan dat zij overlast ervaren van met name de straatdealers. Deze straatdealers zouden met enige regelmaat ook bedreigingen uiten naar de beveiligers. De beveiligers van de coffeeshops maken hiervan zelden melding en willen van de bedreigingen die naar hen worden geuit geen aangifte doen, waardoor de politie niet kan optreden.

5.3 Meldingsbereidheid

Niet alleen de meldingsbereidheid van de coffeeshopeigenaren en beveiligers is laag, ook de omwonende uit de omgeving zijn het moe om overal een melding van te maken, stellen de wijkagenten. Zij geven aan dat er dagelijks overlast waarneembaar is, maar dat dit zelden wordt gemeld. Zij stellen dat de coffeeshops en bijbehorende overlast in de omgeving zijn "ingebed in het straatbeeld". De wijkagenten denken dat, doordat het straatbeeld al jaren hetzelfde is en de coffeeshops al jaren op dezelfde locaties liggen, de overlast (mogelijk met tegenzin) wordt geaccepteerd door omwonenden. "Ze zijn niet anders gewend." Zegt de wijkagent van Venlo-zuid.

6 Ontwikkelingen

Er spelen een aantal ontwikkelingen die in de toekomst mogelijk effect gaan hebben op de omvang van de klantenstroom. Dit heeft mogelijk ook gevolgen voor het meldingenpatroon, de politie-inzet, en daarmee de incidentcijfers van de politie.

6.1 Reguleren cannabis productie

In Nederland zijn ongeveer 570 coffeeshops verdeeld over 102 gemeenten. Tot op heden gedooft de overheid de verkoop van cannabis aan consumenten van de coffeeshops. De productie en toelevering van cannabis aan coffeeshops is echter illegaal. Steeds nadrukkelijker vraagt de samenleving aandacht voor de problemen die dit gedoogbeleid met zich meebrengen. Daarom vindt er in 10 gemeenten een experiment plaats, namelijk het experiment gesloten coffeeshopketen. Dit experiment heeft als doel om te kijken hoe telers op kwaliteit gecontroleerde cannabis legaal aan coffeeshops kunnen leveren. Voor de gemeente Venlo brengt dit een risico met zich mee. Het experiment start namelijk in het laatste kwartaal van 2023 binnen de gemeenten Nijmegen, Heerlen en Maastricht. Deze gemeenten liggen allen binnen 80 kilometer van Venlo. Mocht er in de loop van het experiment de kwaliteit van de cannabis onvoldoende zijn, dan gaan klanten van coffeeshops wellicht uitwijken naar andere gemeenten die niet binnen het experiment vallen, waaronder wellicht gemeente Venlo. Andersom zou ook mogelijk zijn. Wanneer de kwaliteit van de cannabis binnen het experiment hoger is, althans voldoet aan de verwachtingen, dan in de Venlose coffeeshops, klanten uitwijken naar de deelnemende gemeenten. De ontwikkelingen van dit project zijn in de loop van volgend jaar mogelijk zichtbaar.

6.2 Wetgeving Duitsland

Een tweede ontwikkeling is de legalisatie van cannabis voor recreatief gebruik door volwassenen in Duitsland per 2024. Volwassenen in Duitsland mogen vanaf 2024 in hun woning maximaal drie cannabisplanten kweken voor eigen gebruik. Daarnaast wordt het bezit van maximaal 25 gram cannabis in de toekomst vrijgesteld van straf. Dit zou mogelijk betekenen dat er minder aanloop is van Duitse klanten bij de coffeeshops in Venlo. Ook dit kan in de loop van 2024 zichtbaar worden. Tot op heden is een deel van het klantenbestand van de coffeeshops afkomstig uit Duitsland. Gezien de legalisering van recreatief gebruik van cannabis voor volwassenen in Duitsland, bestaat de kans dat aanloop van Duitse klanten verminderd.

7 Conclusie en aanbevelingen

Wanneer we kijken naar de begin jaren 2000, zijn de overlastmeldingen, mede door de goede inzet van Project Hector, en het terugbrengen van het aantal verkooppunten voor cannabis, enorm afgenomen. De wijkagenten stellen echter dat de meldingsbereidheid van zowel de coffeeshops als de omwonenden laag is. Zij ervaren dagelijks overlast in de omgeving van de coffeeshops, maar dit blijkt volgens de wijkagenten niet uit het meldingspatroon. Op dit moment zijn er drie coffeeshops in de gemeente Venlo. Het huidige gemeentelijke beleid stelt echter dat er een maximumaantal van vijf coffeeshops in de gemeente aanwezig mogen zijn.

Het is lastig in te schatten wat de gevolgen zullen zijn van het experiment gesloten coffeeshopketen, de mogelijke landelijke invoering van dit systeem, en de internationale ontwikkelingen op dit gebied. Op grond van hetgeen in dit advies wordt aangegeven kan echter gesteld worden dat de bestaande situatie met de huidige drie coffeeshops een redelijk rustig/stabiel en beheersbaar beeld geeft waar het gaat om directe en indirecte drugsgelateerde overlast.

In het huidige gemeentelijke beleid is opgenomen dat een eventuele vierde en vijfde coffeeshop alleen maar gevestigd mogen zijn op locaties waar dit in het recente verleden was toegestaan, namelijk de Bevrijdingsweg 16 in Venlo. Met het opnieuw toelaten en openen van één of twee extra coffeeshops bestaat het risico dat de huidige balans in het incidentenpatroon rond de coffeeshops veranderd en wordt verstoord. Het risico dat gepaard gaat met uitbreiding van het aantal huidige coffeeshops is dat er op een nieuwe locatie aanloop is van daklozen, verslaafden en straatdealers. Waar de coffeeshops al jaren zijn ingebed in het huidige straatbeeld, wordt deze aanloop door de omgeving “als normaal” ervaren. Wanneer er plots een nieuwe coffeeshop opduikt in het straatbeeld, is het aannemelijk dat er nieuwe overlast en ergernis ontstaat voor omwonenden op een nieuwe locatie.

Hoewel er veel onzekerheden zijn die een toekomstige situatie kunnen beïnvloeden lijkt de gemeente Venlo gebaat te zijn bij situatie die niet wijzigt ten opzichte van de huidige. De politie ondersteunt dan ook het voornemen van de gemeente Venlo om het aantal coffeeshops binnen de grenzen van de gemeente Venlo te handhaven op drie, en de mogelijkheid om uit te breiden naar maximaal vijf coffeeshops beleidsmatig onmogelijk te maken.